

26.03.2025

76/00.04.02/2025

Espoon
Kaupunkitekniikan
investointiohjelman
tarpeet vuosille 2026–
2035

kirjaamo@espoo.fi

Espoon kaupunki

Kaupunkitekniikan keskus / Investoinnit

PL 41

02070 ESPOON KAUPUNKI

Viite

Lausuntopyyntö 17.3.2025

Vastaanottajan asianumero 1144/02.02.00/2025

Espoon investointiohjelma 2026–2035

Infraprojekteja koskeva talousarvion 2026 ja taloussuunnitelman 2027–2035 valmistelu on käynnistymässä Espoossa. Espoon kaupunki on pyytänyt HSL:ltä lausuntopyynnön Espoon Kaupunkitekniikan investointiohjelman tarpeista vuosille 2026–2035.

Espoon Kaupunkitekniikan keskus toteuttaa kaupungin investointiohjelmaa rakentamalla monenlaisia infraprojekteja, mm. maarakenteet eli kadut, tiet, pysäköintialueet, sillat sekä puistot ja virkistysalueet.

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL) lausuu kannanottonaan seuraavaa:

Kunnat vastaavat omalla alueellaan olevien pysäkkien ja kääntöpaikkojen rakentamisesta, varustelusta ja ylläpidosta, elleivät ne kuulu muulle viranomaiselle. Kunnat vastaavat alueellaan olevien terminaalien toteuttamisesta ja ylläpidosta, ellei kustannusten jaosta erikseen toisin sovita. HSL ja kunnat laativat yhteistyössä yleiset periaatteet pysäkkien ja terminaalien yleisestä varustelusta ja laatutasosta.

HSL ja jäsenkunnat ovat solmineet sopimuksen joukkoliikenneinfran kustannusten korvaamisesta (jäljempänä ”infrasopimus”), jonka keskeisimpänä tavoitteena on infran kustannusten kohdentaminen kunnille ”käyttäjä maksaa” -periaatteen mukaisesti. Infrasopimuksen mukaan joukkoliikenneinfrasta ei maksa vain se kunta, jonka alueella infra on, vaan myös ne kunnat, joiden asukkaat infraa käyttävät. Infrakorvausjärjestelmän perusteella jäsenkunnat osoittavat HSL:n maksettavaksi 50 % rakennettavan joukkoliikenneinfran pääomasta enintään 40 vuoden poistoajalla. Lisäksi HSL maksaa jäsenkunnille vuosittain poistamattomasta pääomasta 5 %:n korkoa sekä infran hallinto- ja ylläpitokustannukset kokonaisuudessaan.

26.03.2025

76/00.04.02/2025

Espoon
Kaupunkitekniikan
investointiohjelman
tarpeet vuosille 2026–
2035

Infrakorvausjärjestelmän tavoitteena on jakaa joukkoliikenneinfran investointi- ja ylläpitokustannuksia HSL:n jäsenkuntien välillä. Vastuu infrakustannuksista jakautuu sijaintikunnan lisäksi myös niille jäsenkunnille, joiden asukkaat hyödyntävät joukkoliikenneinfrastruktuuria. HSL:n omistajaohjauksen lähtökohtana on ollut, että kuntaosuudet kattavat noin 50–55 % ja lipputulot noin 45–50 % HSL:n kustannuksista. Joukkoliikenneinfran parantamisella on siten vaikutusta HSL:n talouteen, sillä infrahankkeet aiheuttavat painetta korottaa lippujen hintoja.

HSL tekee jäsenkunnilleen tarvittavat esitykset joukkoliikenteen toimintaedellytysten turvaamiseksi tarvittavien väylien, pysäkkien, kääntöpaikkojen, terminaalien, asemien ja vastaavan joukkoliikenteen tarvitseman infran rakentamisesta ja niiden toteutusaikataulusta siten, että ne voidaan ottaa huomioon kuntien talousarviovalmistelussa sekä suunnittelu- ja rakentamishjelmissä. Kunnat sisällyttävät HSL:n esitykset toimenpideohjelmiinsa talousarviossa tähän tarkoitukseen osoitettujen määrärahojen sallimassa aikataulussa.

HSL vastaa pysäkki-informaation asentamisesta jäsenkuntiensa pysäkeille ja terminaaleihin tilaamalla ne kuntien tai muiden palveluntuottajien kanssa tehtävien sopimusten mukaan. HSL tuottaa tarvittavan aikataulu- ja karttamateriaalin sekä antaa tietoja ylläpitämistään tietojärjestelmistä pysäkkien hoidossa tarvittavalla tavalla.

Talousarviokauden 2026–2035 keskeisimmät joukkoliikenteen hankkeet ovat: Leppävaaran bussiterminaalin väistö ja nykyisen terminaalin korjaus, bussiterminaalit Kauklahteen ja Espoon keskukseen, Kaupunkiradan jatke, Kiviruukki, Kera, Suurpellon pohjoisosa, bussiliikenteen sähköistäminen, bussivarikkotonttien hankinta, junaliikenteen varikko ja mahdolliset Länsiradan asemat. Myös pienemmille joukkoliikenneinfran kehittämiskohteille on syytä varata rahaa.

Leppävaaran bussiterminaalin väistö ja tilapäisen bussiterminaalin rakentaminen johtuu kauppakeskus Sellon laajennustöistä. Kauppakeskuksen laajenemisen vuoksi nykyinen bussiterminaali poistuu käytöstä ja sille rakennetaan tilapäinen terminaali. Laajennustöiden jälkeen rakennetaan varsinainen bussiterminaali pitkäaikaiseen käyttöön. HSL:lle ilmoitettujen tietojen mukaan Leppävaaran tilapäisen ja lopullisen bussiterminaalin rakennushankkeet perustuvat kauppakeskuksen kehittämiseen, eikä kyse ole varsinaisesta joukkoliikennehankkeesta. Leppävaaran bussiterminaali ei ole ollut käyttöikänsä päässä, vaan korjaustyöt tehdään alueen muun kehittämisen vuoksi. Siten HSL:n näkemyksen mukaan kaupallisen kehittämisen

26.03.2025

76/00.04.02/2025

Espoon
Kaupunkitekniikan
investointiohjelman
tarpeet vuosille 2026–
2035

kustannukset eivät saisi valua joukkoliikenteen käyttäjien maksettavaksi infrakorvausjärjestelmän kautta.

Linjastoon ei tällä tietoa kohdistu isompia muutostarpeita seuraavien 10 vuoden ajalle. Kaupunkirata valmistuu 2020-luvun lopulla, mutta se ei suoraan vaikuta bussiliikenteeseen. Asukasmäärän kasvu painottuu metro- ja juna- asemien ympäristöön, missä raideliikenne on jo valmiina. Bussiliikenteen tarjontaan joudutaan todennäköisesti tekemään kysynnän kasvaessa jotain pieniä lisäyksiä. Länsiradan rakentaminen ja siihen liittyen mahdollinen Histan asema ja sen ympärille tuleva maankäyttö voi edellyttää uutta joukkoliikennetarjontaa.

Joukkoliikenneinfran suunnittelu tulee tehdä tiiviissä yhteistyössä HSL:n kanssa, jotta palvelu saadaan mahdollisimman houkuttelevaksi, tiiviiksi osaksi joukkoliikennejärjestelmää, infrakorvausten kustannusten seuranta saadaan alusta asti läpinäkyväksi ja uuden infran käyttöönotto on mahdollista heti sen valmistuttua. Esimerkiksi raitioliikenteen kaluston hankkiminen vie useita vuosia.

Työmaiden (terminaalit, kaupunkirata ym.) aikaiseen liikennejärjestelyiden suunnitteluun ja toteutukseen on varattava erillinen määräraha. Myös toteutettavien hankkeiden kunnossapitoon on varattava erillinen kunnossapidon määräraha.

Joukkoliikenneinfrahankkeiden aiheuttamat infrakustannukset on infrasopimuksen mukaan ilmoitettava HSL:n talousarvioon vuosittain huhtikuun loppuun mennessä. Infrasopimuksen mukaan HSL ja sen jäsenkaupungit seuraavat infrasopimuksen toteutumista ja neuvottelevat sopimuksen perusteella maksettavan korvauksen määräytymisestä vuosittain. Siten HSL:n ja Espoon kaupungin pitäisi neuvotella taloudellisesti merkittävien joukkoliikenneinfrahankkeiden aiheuttamista infrakustannuksista ennen kuin infra otetaan liikennöintikäyttöön. HSL pyytää, että Espoon kaupunki esittää HSL:lle tarkemmat erittelyt kunkin joukkoliikenteen infrahankkeen kustannuseristä hankkeiden valmistumisen edetessä.

Lisätietoja lausunnosta antaa Mina Koivisto (mina.koivisto@hsl.fi).

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)

Vesa Silfver

26.03.2025

76/00.04.02/2025

Espoon

Kaupunkitekniikan
investointiohjelman
tarpeet vuosille 2026–
2035

vs. toimitusjohtaja

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä 10.4.2025.
Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa HSL:n kirjaamosta.